

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

UČNI NAČRT

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

RAZRED:

8. razred

9. razred

ŠTEVILO UR:

12 ur

12 ur

Avtorica besedila

Učni načrt je na podlagi učnega načrta za državljansko vzgojo in etiko v devetletni osnovni šoli (UN 1999, Predmetna kurikularna komisija za državljansko vzgojo in etiko) pripravila

Urška Margan, Zavod RS za šolstvo.

Vsebina

1	OPREDELITEV PREDMETA.....	4
2	SPLOŠNI CILJI PREDMETA.....	4
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	5
4	MINIMALNI IN TEMELJNI STANDARDI ZNANJA.....	11
5	SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA	13
6	PRILOGI	14
6.1	Predlog znanja, ki ga morajo imeti izvajalci učnega načrta.....	14
6.2	Priporočeni viri znanja	14

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet državljanska vzgoja in etika je sestavni del osnovnošolskega družboslovnega izobraževanja. Pri tem predmetu odrasli pridobivajo in poglobljajo znanje o družbi, reflektirajo svoje izkušnje in stališča ter razvijajo sposobnosti za razumevanje družbenih problemov in samostojno reševanje etičnih vprašanj. Predmet z aktualno vsebinsko naravnostjo in dinamičnim metodičnim prijemom razvija socialno senzibilnost in spretnosti kritičnega mišljenja. Ob vzporejanju z raznolikimi svetovnonazorskimi opredelitvami predmet spodbuja odprto, strpno in pluralistično politično, nacionalno in kulturno usmerjenost.

Vsebinsko in vrednostno predmet temelji na:

- slovenskem pedagoškem izročilu kot sestavnem delu nacionalne kulture,
- dosežkih pri razvoju sorodnih družboslovnih predmetov v evropskem šolskem prostoru,
- znanstvenih spoznanjih o razvoju in delovanju posameznika kot družbenega bitja,
- človekovih pravicah,
- slovenski socialno-politični zgodovini,
- odgovornostih in etičnih načelih, ki poudarjajo integriteto človekove osebnosti in njegovo soodgovornost za druge ter skupno dobro družbenih skupin in narodov.

Predmet je umeščen v 8. in 9. razred devetletke. Sestavljen je iz obveznega in izbirnega dela (skupaj 12 ur v vsakem razredu, od tega so predvidoma 3 ure namenjene za izbirne vsebine), ki se medsebojno prepletata in dopolnjujeta. Predvidene teme nimajo le spoznavni namen, temveč se vsebinsko včlenjujejo v življenjsko problematiko šolajočih se odraslih. Teme so navedene kot okvirna področja, ki jih učitelj pogloblja glede na specifiko populacije in interesov šolajočih in dopolnjuje z izbirnimi vsebinami po skupni presoji učitelja in učencev. Mnogi cilji so uresničljivi kot medpredmetne povezave, na to se usmerjajo tudi »povezave« pri posameznih operativnih ciljih in vsebinah. Obvezne izbirne vsebine, s katerimi se predmet tudi povezuje, so v sklopu »nosilnih« predmetov.

Pojmi, ki jih postavljamo v ospredje ob posameznih vsebinskih sklopih, so nekaterim odraslim populacijam morda manj znani – smiselno je, da jih učitelj ob temi pojasni in obrazloži, nikakor pa **ni njihov namen, da bi jih uvrstili med »standarde znanja«**.

Cilje in vsebine je smotrno dopolniti in poživiti s temami iz izbirnega sklopa, da bodo bolj življenjske in aktualne.

Standardi znanja so predstavljeni posebej; s krepkim tiskom je poudarjeno temeljno znanje.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Z vsebinsko in metodično naravnostjo predmeta naj bi dosegli tele cilje:

A: pridobivanje takšnega in tolikšnega **znanja o družbi**, ki (mlajšemu) odraslemu omogoča, da si postavlja in išče odgovore na aktualna družbena in etična vprašanja – (pridobitev bistvenega znanja in informacij o delovanju družbenih sistemov, tehnik, metod in postopkov reševanja problemov, spoznavanje temeljnih dokumentov in predpisov ter

B: razvijanje etične drže, intelektualnih spretnosti in komunikacijskih spretnosti, ki so pogoj za samostojno, svobodno in odgovorno družbeno delovanje:

- sposobnosti za vraščanje v družinsko in krajevno, narodno in državljansko skupnost;
- sposobnosti za samoopazovanje in samospoštovanje ter spoštovanje dostojanstva drugih;

- sposobnost za vzpostavljanje enakopravnih medosebnih in konstruktivnih družbenih odnosov;
- sposobnosti za vživljanje v druge in izražanje lastnih stališč ter upoštevanje stališč drugih;
- sposobnosti za strpno razpravljanje, utemeljevanje ter presojanje svojih in tujih idej in nazorov in razvijanje demokratične komunikacijske kulture;
- sposobnosti za strpno in razumno reševanje medosebnih in družbenih konfliktov;
- sposobnosti za razumevanje različnih kultur, verovanjskih in vrednotnih sistemov;
- sposobnost za izbiranje, preverjanje in razčlenjevanje informacij;
- sposobnost za kritičnost do različnih avtoritet, medijev, skupin in organizacij;
- razvijanje občutka odgovornosti za lastno ravnanje;
- sposobnosti za prepoznavanje krivic, diskriminacije, stereotipov, predsodkov, pristranskih stališč, vezane na ozke interese in neupravičenega ravnanja;
- sposobnost za razčlenjevanje konkretnih pojavov in dogodkov s stališča človekovih pravic;
- sposobnosti in interesa za dialog med skupinami, političnimi strankami, narodi, kulturami, verstvi in državami;
- osnovne etične in državljanske občutljivosti;
- osnove državljanske in pravne kulture;
- pozitivnega odnosa do načel pravičnosti, enakosti, svobode, odgovornosti, humanosti in solidarnosti in razvoj sposobnosti za premišljeno rabo teh načel pri urejanju skupnih zadev.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

OBVEZNE TEME:

8. razred: 12 ur (9 ur + 3 ure za izbirne vsebine)

Življenje v skupnosti: družina, družbene skupine, država
 Sporazumevanje in odločanje
 Vzorniki, avtoritete, ustanove
 Mediji in javna občila

9. razred: 12 ur (9 ur + 3 ure za izbirne vsebine)

Urejanje skupnih zadev – vprašanja demokracije
 Poklic in delo
 Vere in verovanja
 Družba prihodnosti

IZBIRNI DEL:

Partnerstvo in medosebni odnosi
 Odvisnosti in zasvojenosti
 Obstranske skupine
 Odnosi med kulturami
 Nova duhovna gibanja
 Ravnanje z naravnimi viri
 Telesno in duševno zdravje
 Slovenija v Evropski uniji

8. RAZRED (12 ur):

1. ŽIVLJENJE V SKUPNOSTI: DRUŽINA, DRUŽBENE SKUPINE, DRŽAVA

OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	POJMI	MEDPREDMETNE POVEZAVE
<p><u>Udeleženci:</u> se prepoznavajo kot posamezniki in člani različnih družbenih skupin.</p> <p>Spoznavajo pomen skupine za oblikovanje osebnosti in različnost vlog, ki jih prevzema posameznik.</p> <p>Spoznajo pomen nacionalne kulture za oblikovanje identitete.</p> <p>Spoznajo pomen osebne odgovornosti za skupno dobro.</p> <p>Spoznajo pomen strpnosti med pripadniki različnih narodnosti.</p> <p>Spoznajo položaj manjšin.</p> <p>Spoznajo odnos med državo in civilno družbo.</p> <p>Spoznajo specifičnost družine kot družbene skupine.</p> <p>Spoznavajo funkcije in oblike družine danes in nekoč.</p> <p>Spoznavajo značilnosti medsebojnih odnosov v družini.</p> <p>Spoznavajo enakopravnost pravic in dolžnosti družinskih članov.</p> <p>Spoznajo položaj otrok v družini.</p> <p>Spoznavajo značilnosti posameznih generacij in medgeneracijskih odnosov.</p> <p>Spoznavajo temeljne človekove in otrokove pravice.</p>	<p>narod, država, državljanstvo</p> <p>nacionalna kultura, identiteta</p> <p>družbene vloge, konfliktnost, toleranca, skupinski odnosi, družbene vezi</p> <p>potrebe, norme</p> <p>socializacija,</p> <p>primarne, sekundarne skupine</p> <p>medkulturnost</p> <p>intimne vezi, jedna družina, reorganizirana družina, družinski ciklusi</p>	<p>zgodovina, slovenščina</p>

2. SPORAZUMEVANJE IN ODLOČANJE

OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	POJMI	MEDPREDMETNE POVEZAVE
<p>Spoznajajo pomen dogovarjanja in konstruktivnega razpravljanja za urejanje skupnih zadev in reševanje konfliktov.</p> <p>Ugotavljajo vlogo slovenskega jezika v razvoju slovenske nacionalne in državne skupnosti.</p> <p>Razvijajo spretnosti argumentirane diskusije.</p> <p>Spoznajajo komunikacijo kot potrebo po stiku z drugo osebo/osebami.</p> <p>Spoznajajo čustveni in intelektualni vidik komunikacije.</p> <p>Spoznajajo pomen jezika za narodno in državljansko skupnost.</p> <p>Spoznajajo, da je sporazumevanje podlaga za demokracijo.</p> <p>Spoznajajo pomen sporazumevanja v (socialno, etnično) različnih skupnostih.</p> <p>Spoznajajo jezikovno specifiko posebnih družbenih skupin.</p> <p>Spoznajajo pomen slenga in vulgarnosti v izražanju.</p>	<p>komunikacija</p> <p>argument</p> <p>konsenz</p> <p>retorika</p> <p>empatija</p> <p>diskriminacija</p> <p>predsodek</p> <p>stereotip</p> <p>žargon, sleng</p> <p>manipulacija</p> <p>solidarnost</p>	<p>slovenščina</p> <p>geografija</p> <p>zgodovina</p>

3. VZORNIKI, AVTORITETE, USTANOVE

OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	POJMI	MEDPREDMETNE POVEZAVE
<p>Spoznajajo pomen vzornikov in idealov za oblikovanje vrednot in osebno identifikacijo.</p> <p>Spoznajajo pomen pozitivnih in negativnih zgledov.</p> <p>Spoznajajo vpliv mladostniških skupin na oblikovanje osebnosti.</p> <p>Spoznajajo potencialni vpliv različnih družbenih skupin na odraslo osebnost.</p>	<p>ideal</p> <p>identifikacija</p> <p>marginalnost</p> <p>avtoriteta</p> <p>odvisnost</p> <p>oporečnik</p> <p>etično, etična dilema</p>	<p>slovenščina</p> <p>zgodovina</p>

<p>Spoznavajo značilnosti marginalnih družbenih skupin (brezposelni, zasvojeni ...).</p> <p>Spoznavajo vlogo in vpliv množičnih občil na oblikovanje vrednotnega sistema (idoli, zgledi).</p> <p>Spoznavajo pomen avtoritet in njihov vpliv.</p> <p>Spoznavajo, da nekaterim posameznikom, skupinam in ustanovam večina ljudi priznava pravico, da kot avtoritete vplivajo na življenje v skupnosti.</p> <p>Spoznajo razliko med moralno upravičenim in neupravičenim nasprotovanjem pravilom, zakonom in avtoritetam.</p> <p>Spoznavajo pomen pravil, zakonov in ustave.</p> <p>Spoznavajo nekaj lokalnih in državnih ustanov.</p> <p>Spoznajo pojav in pomen oporečništva.</p>		
--	--	--

4. MEDIJI IN JAVNA OBČILA

OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	POJMI	MEDPREDMETNE POVEZAVE
<p>Spoznavajo vpliv medijev na oblikovanje vrednot in interesov posameznikov ter javnega mnenja.</p> <p>Spoznavajo vloge medijev (politična, kulturna, izobraževalna).</p> <p>Spoznavajo moč informacije in možnosti manipulacije.</p> <p>Spoznavajo razsežnosti in možne učinke virtualnega sveta (medijska zasvojenost).</p> <p>Spoznavajo odnos med mediji in oblastjo; pomen informacij za ohranjanje demokracije.</p> <p>Spoznavajo učinke nasilja v medijih.</p> <p>Razvijajo kritičnost do medijev.</p>	<p>medijski prostor</p> <p>moč medijev</p> <p>virtualna resničnost</p> <p>interpretacija</p> <p>odtujenost</p>	<p>slovenščina, zlasti medijska vzgoja</p>

9. RAZRED (12 ur):

1. UREJANJE SKUPNIH ZADEV – VPRAŠANJA DEMOKRACIJE

OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	POJMI	MEDPREDMETNE POVEZAVE
<p><u>Udeleženci:</u> Spoznavaajo demokracijo kot način urejanja skupnih zadev in določanja življenjskih pogojev.</p> <p>Spoznavaajo pomembnost udeležbe vseh pripadnikov družbe obeh spolov in vseh socialnih plasti pri določanju in doseganju ciljev.</p> <p>Spoznavaajo pomen demokracije za uresničevanje človekovih pravic in soodgovornost za skupno dobro.</p> <p>Spoznavaajo pomen pravic in enakopravnosti žensk.</p> <p>Spoznavaajo organizacijo in delovanje države (parlament, vlada, sodišča, predsednik države, varuh človekovih pravic, politične stranke, volitve).</p> <p>Spoznajo odnos med civilno družbo in pravno državo.</p>	<p>demokracija</p> <p>avtokracija, totalitarizem</p> <p>pravna država</p> <p>civilna družba</p> <p>politična kultura</p>	<p>zgodovina</p>

2. POKLIC IN DELO

OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	POJMI	POVEZAVE
<p><u>Udeleženci:</u> Spoznavaajo pomen interesov pri izbiri poklica.</p> <p>Spoznavaajo pomen znanja in vseživljenjskega izobraževanja za družbo in posameznika.</p> <p>Spoznavaajo predpise, ki urejajo zaposlovanje in delovna razmerja.</p> <p>Spoznavaajo delo kot vrednoto in dobrino.</p> <p>Seznanjajo se s psihosocialnimi posledicami brezposelnosti.</p> <p>Spoznajo postopke in ravnanje ob brezposelnosti.</p>	<p>kompetentnost</p> <p>zaposlovalna politika</p>	<p>teme iz poklicne vzgoje</p>

Spoznajo brezposelnost kot enega izmed pojavov sodobnega časa.		
Spoznajo vlogo sindikatov.		

3. VERE IN VEROVANJA

OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	POJMI	MEDPREDMETNE POVEZAVE
<p><u>Udeleženci:</u> Spoznajajo pomen vere v življenju posameznika in zgodovini narodov, kultur in civilizacij.</p> <p>Spoznajajo, kako sodobna odprtost in povezanost sveta zahtevata poznavanje drugih verstev in kultur.</p> <p>Spoznajajo pomen verske arhitekture in likovne umetnosti kot kulturne dediščine.</p> <p>Spoznajajo razširjenost in raznolikost verstev.</p> <p>Ugotavljajo, kako ljudje ob verovanju razmišljajo o eksistencialnih in etičnih vprašanjih.</p> <p>Spoznajajo odnose med državo in verstvi.</p> <p>Spoznajajo odnos med človekovimi pravicami in svobodo verovanja/neverovanja.</p> <p>Razvijajo kulturo dialoga in spoštovanje različnih ver in nazorov.</p>	<p>monoteizem</p> <p>politeizem</p> <p>ateizem</p> <p>sekta</p> <p>sveto</p> <p>profano</p> <p>doktrina</p> <p>ekumenizem</p>	<p>verstva in etika</p> <p>filozofija</p> <p>zgodovina</p> <p>slovenščina</p> <p>likovna vzgoja</p>

4. DRUŽBA PRIHODNOSTI

OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	POJMI	POVEZAVE
<p><u>Udeleženci:</u> Spoznajajo lokalno nacionalno in globalno povezanost in prepletenost gospodarskih, družbenih in političnih dejavnikov.</p> <p>Spoznajajo pozitivne in negativne učinke tehnološkega razvoja.</p>	<p>kakovost življenja</p> <p>ozonska luknja</p> <p>kisli dež</p> <p>globalno ogrevanje</p> <p>stres</p> <p>migracije</p>	<p>biologija</p> <p>kemija</p> <p>fizika</p> <p>tehnika</p> <p>geografija</p> <p>okoljska vzgoja</p>

<p>Spoznajajo učinke posegov človeka v naravno ravnotežje in razvijajo občutljivost za probleme okolja.</p> <p>Spoznajajo dominantno vlogo svetovnega kapitala.</p> <p>Spoznajajo težave sodobne civilizacije: onesnaževanje, prenaseljenost, bolezni, lakoto, revščino, zasvojenosti, nepismenost ipd. ter odgovornost zdajšnjih aktivnih generacij za življenje prihodnjih.</p> <p>Razglabljajo o nekaterih etičnih vprašanjih, ki jih odpira razvoj znanosti.</p> <p>Spoznajajo nekatere možnosti trajnostnega razvoja.</p> <p>Spoznajajo, da je medkulturno sožitje nujno.</p>	<p>trajnostni razvoj</p> <p>umetno ustvarjene potrebe</p> <p>vizija</p> <p>participacija</p>	
--	--	--

4 MINIMALNI IN TEMELJNI STANDARDI ZNANJA

8. razred

1. ŽIVLJENJE V SKUPNOSTI: DRUŽINA, DRUŽBENE SKUPINE, DRŽAVA

Udeleženci znajo:

- **našteti in opredeliti družbene skupine, v katere se vključujejo;**
- navesti, kaj vpliva na kakovost odnosov v skupini;
- **z nazornim primerom določiti različne vloge posameznikov v skupinah;**
- **opredeliti, kaj ohranja zavest o narodni pripadnosti;**
- sklepati o medsebojni povezanosti med spoštovanjem pravil, odgovornostjo in uspešnostjo družbene skupine;
- **ob nazornem zgledu razčleniti vzroke za nastanek sporov;**
- **s primeri prikazati načine strpnega reševanja sporov;**
- razlikovati primarne in sekundarne skupine;
- **s primeri opisati različne načine in področja sodelovanja med ljudmi;**
- **funkcionalno opredeliti pojem družine;**
- razložiti pozitivni in negativni pomen družine za primarno socializacijo;
- **navesti primere spreminjanja družine v času v različnih kulturah;**
- opisati družinski cikel in značilnosti posameznih obdobj;
- **našteti osnovne generacije in njihove vloge ter opredeliti razlike med njimi;**
- **opisati temeljne probleme nekaterih generacij ter potrebnost in primere medgeneracijskega sodelovanja;**
- pojasniti, kaj vpliva na (ne)enakopravnost članov družine (glede na spol, dohodek, starost ...);
- **navesti temeljne pravice in dolžnosti otrok in odraslih;**
- **s primeri pojasniti pojem osebne nedotakljivosti.**

2. SPORAZUMEVANJE IN ODLOČANJE

Udeleženci znajo:

- **s primeri pokazati zgled kakovostne komunikacije;**
- pojasniti, zakaj je pravica do rabe maternega jezika pogoj za razvoj demokracije in državljske skupnosti;
- **navesti nekaj pravil demokratičnega razpravljanja;**
- **pokazati obstoj množstva kultur (kulturni pluralizem);**
- **predstaviti primere medkulturnega dialoga in njegov pomen.**

3. VZORNIKI, AVTORITETE, USTANOVE

Udeleženci znajo:

- **pojasniti pomen vzornikov, idealov in avtoritet za oblikovanje vrednot;**
- navesti nekaj značilnosti ustanov, opredeliti razliko med lokalnimi in nacionalnimi ustanovami;
- pojasniti vlogo pravil, zakonov in ustave;
- pojasniti, kdaj etična načela presegajo zakonska določila.

4. MEDIJI IN JAVNA OBČILA

Udeleženci znajo:

- navesti nekaj glavnih medijev na Slovenskem in oceniti njihovo popularnost s svojega gledišča;
- **ob nazornem zgledu pojasniti, kako mediji vplivajo na javno mnenje in na mnenje posameznika;**
- **ob zgledu razložiti pravico do informiranja javnosti in pravico do zasebnosti;**
- **ob reklamnem sporočilu prepoznati manipuliranje s porabniki.**

9. razred

1. UREJANJE SKUPNIH ZADEV – VPRAŠANJA DEMOKRACIJE

Udeleženci znajo:

- **pojasniti posebnosti demokracije v primerjavi z nedemokratičnim redom (na primer avtoritarni in totalitarni sistemi v preteklosti in sodobnosti, diktature);**
- **ob nazornem zgledu odločanja utemeljiti potrebo, da so v parlamentu zastopani tako moški kot ženske in pripadniki različnih družbenih plasti;**
- **opredeliti nekaj človekovih pravic;**
- **pojasniti vlogo posameznih vej oblasti.**

2. POKLIC IN DELO

Udeleženci znajo:

- pojasniti pomen znanja in vseživljenjskega izobraževanja;
- razložiti mogoče ukrepe in ravnanja v primeru brezposelnosti;
- pojasniti vlogo sindikata;
- navesti nekaj oblik varstva porabnikov.

3. VERE IN VEROVANJA

Udeleženci znajo:

- opredeliti pojme: religija, vernost, krščanstvo, katolištvo, protestantizem, cerkev, sekta;

- **pojasniti temeljna etična načela, ki so skupna vsem religijam;**
- **na podlagi izbranega verstva pojasniti temeljno etično načelo tega verstva;**
- **pojasniti, kako ustava opredeljuje odnos med državo in verstvi;**
- **opisati, kaj je medverski dialog in navesti vsaj en zgled;**
- **na zgledu razložiti človekove pravice glede vere.**

4. DRUŽBA PRIHODNOSTI

Udeleženci znajo:

- **ob nazornih primerih ovrednotiti pozitivne in negativne strani nekaterih razvojnih sprememb;**
- **opisati možnosti za reševanje danega problema na različnih ravneh;**
- razložiti, zakaj so postali problemi globalni;
- **s primerom pojasniti, kaj pomeni iskanje bolj »trajnostnih« rešitev;**
- **navesti kako določilo iz izbranega etičnega kodeksa in pojasniti njegov pomen;**
- razložiti pomen medkulturnega sožitja za prihodnji razvoj.

5 SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Način, obseg in hitrost podajanja spoznavnih vsebin so odvisni od stopnje psihološkega, socialnega in moralnega razvoja udeležencev izobraževanja. Predvidoma manjše skupine bodo spoznavale vsebine z uporabo vprašanj in z neposrednimi izkušnjami v resničnih življenjskih okoliščinah, ob medijskih dogodkih ter biografijah navzočih in odsotnih oseb. Ob tem je treba upoštevati, da se izkušnje mlajših in starejših udeležencev zelo razlikujejo ter posebnosti njihovih družinskih razmer, pa tudi morebitno nezaposlenost, težjo zaposljivost ipd. Udeleženci izobraževanja se lotevajo vsebin, neskladnosti, nejasnosti in moralnih dilem problemsko – od ožjih tem, k širšim kulturnim, medkulturnim in civilizacijskim, izhodišče vsega pa je upoštevanje človekovih pravic.

Najpomembnejšo vlogo v pedagoški strategiji imajo didaktični prijemi, ki spodbujajo:

- prepoznavanje različnih perspektiv in družbenih vlog in posledično preseganje egocentrične presoje;
- preurejanje in usklajevanje socialnih predstav in pojmov;
- osamosvajanje od neposredne socialne izkušnje;
- avtonomno moralno presojo;
- rabo racionalnih, tehtnih in sprejemljivih utemeljitev;
- rabo pridobljenega znanja in spretnosti v novih položajih;
- kritično obravnavo informacij in medijskih sporočil;
- preišljevanje o svoji biografiji in biografiji drugih ljudi;
- prepoznavanje pomena vrednot v razčlenitvi pojavov in dogodkov;
- dejavno sodelovanje pri reševanju skupnih problemov.

Ob vsakem vsebinskem sklopu je smiselno predvideti mogoče oblike dejavnosti udeležencev izobraževanja. Pozornost naj bo namenjena povezovanju z vsebinami drugih predmetov, življenjsko resničnostjo ter kritični rabi avtentičnih informacijskih virov.

Glede na starost in zrelost udeležencev izobraževanja je smiselno, da je izhodišče za obravnavo teme realen dogodek ali neposredna izkušnja, ki jo z diskusijsko (ali podobno aktivno obliko) pripeljemo do splošnega in teoretičnega.

Poleg vodene diskusije je priporočljivo uporabljati tudi metodo »pro et contra«, igro vlog in simulacije, metodo »akvarij«, rabo avtentičnih zapisov (video, tekstualnih, akustičnih), študij izvirnih dokumentov ipd.

6 PRILOGI

Priloga 1

6.1 Predlog znanja, ki ga morajo imeti izvajalci učnega načrta

Predmet lahko poučuje učitelj s strokovno izobrazbo, ki ustreza zahtevam 3. in 5. člena Odredbe o smeri strokovne izobrazbe strokovnih delavcev v devetletni osnovni šoli (Uradni list RS, št. 57-2721/1999).

Učitelj v osnovni šoli za odrasle mora imeti tudi temeljno znanje o izobraževanju odraslih, pridobljenega v različnih programih strokovnega spopolnjevanja.

Priloga 2

6.2 Priporočeni viri znanja

a) Za udeležence

Justin, J. et al.: Etika in družba 7 in 8, učbenika in delovna zvezka, I2, Ljubljana, 1999.
Milharčič - Hladnik, M. et al.: Etika in družba, učbenika za 7. in 8. razred, DZS, Ljubljana, 1998, 1999.

Posebnih učbenikov za osnovno izobraževanje odraslih ni, zato priporočamo, da učitelji izbirajo različne učne vire tudi iz drugih priporočenih virov znanja, iz dnevnega časopisja in številnih virov in sprotnih informacij, ki obravnavajo probleme iz vsakdanjega življenja ter jih je mogoče povezati s temo, obravnavano pri predmetu.

Učitelji naj spremljajo sezname veljavnih učbenikov in priročnikov (za mladino), ki jih je potrdil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje in so vsako leto objavljeni v Katalogu učbenikov pri Zavodu RS za šolstvo.

b) Za učitelje

- Barle, A. et al.: Sociologija (gradivo za srednje šole), ZRSŠ, Ljubljana, 1996.
- Barle, A.: Uvod v sociologijo, DZS, Ljubljana, 1998.
- Justin, J. et al.: Etika in družba, 7 in 8, učbenika in delovna zvezka, I2, Ljubljana, 1999.
- Bezenšek, J.: Državlјanska kultura, DZS, Ljubljana, 1998.
- Bezenšek, J.: Državlјanska kultura (priročnik), ZRSŠ, Ljubljana 1999.
- Erjavec, K., Volčič, Z.: Medijska pismenost, priročnik za učitelje osnovne šole, DZS, Ljubljana, 1999.
- Milharčič - Hladnik, M. et al.: Etika in družba, učbenika za 7. in 8. raz., DZS, 1998, 1999.
- Parlamentarizem – dileme in perspektive, Slov. politološko društvo, Ljubljana, 1991.
- Počkar, M.: Družboslovje. Državlјanska kultura MK, Ljubljana, 1999.
- Salvater: Etika za Amadorja, CZ, Ljubljana, 1998.
- Self, D.: Verstva sveta, MK, Ljubljana 1998.
- Slovenski parlament v procesu politične demokratizacije, FDV, Ljubljana, 1993.
- Svetovna verstva, Tehniška založba, Ljubljana.
- Ule, M.: Prihodnost mladine, ZŠ, Urad za mladino, Ljubljana 1996.